41994D0001

TÄITEVKOMITEE OTSUS, 26. aprill 1994, kohandusmeetmete kohta, mille eesmärk on kõrvaldada liikluse tõkked ja piirangud maantee piiripunktides sisepiiridel

(SCH/Com-ex (94)1 rev. 2)

TÄITEVKOMITEE,

võttes arvesse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artiklit 132,

võttes arvesse nimetatud konventsiooni artiklit 2,
tervitab ja tunnustab käesolevaga selles nimetatud dokumenti kontrolli kaotamise kohta isikute üle sisepiiridel (SCH/I-Front (94)1 rev. 3),

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Kohandusmeetmeid, mille eesmärk on liikluse tõkete ja piirangute kõrvaldamine maantee piiripunktides sisepiiridel, rakendatakse vastavalt lisatud dokumendile. Kohandusmeetmete rakendamine jääb lepinguosaliste siseriiklikku pädevusse.

Bonn, 26. aprill 1994

Esimees

Bernd SCHMIDBAUER

KOHANDUSMEETMED, MILLE EESMÄRK ON LIIKLUSE TÕKETE JA PIIRANGUTE KÕRVALDAMINE MAANTEE PIIRIPUNKTIDES SISEPIIRIDEL

Schengeni riikide sisepiiridel kontrolli kaotamise lõpuleviimine hõlmab samuti reisi piiravate tõkete kõrvaldamist, eriti tõkete, mille moodustavad varem kontrollimiseks vajalikud rajatised.

Seetõttu kavatsevad lepinguosalised viivitamata alustada nende objektide järk-järgulist lammutamist, niipea kui nad on saanud selge teate Schengeni infosüsteemi käivitamise väljavaadete kohta.

1. etapp koosneb meetmetest, mis on eeskätt vajalikud sisepiiride kiire ületamise tagamiseks ja mida võib rakendada suhteliselt kiiresti, tekitamata põhjendamatuid kulutusi.

Sel eesmärgil tuleb võtta eeskätt järgmisi meetmeid:

— varem piirikontrolliks tõkestatud sõiduteede ja -radade avamine, eriti kiirtee piiripunktides,

— tolliputkade eemaldamine keskmistelt sõiduradadelt, et need ei takistaks suure kiirusega mööduvaid sõidukeid,

— üle maantee ehitatud katuste lammutamine piiripunktides, et parandada nähtavust ja vähendada õhurõhu muutustest tekkivaid ebamugavusi,

— kiiruspiirangute tühistamine; kõigi uute kiiruspiirangute kehtestamise ainus kriteerium on liiklusohutus,

— tehnilised kohandused, mis võimaldavad sõidukitel kiirteedel ja samaväärsetel teedel ümber pöörata juhul, kui kontroll sisepiiridel avaliku korra või riigi julgeoleku pärast ajutiselt taastatakse ning kehtestatakse sissesõidukeeld.

Nende programmide rakendamine on iga lepinguosalise kohustus ning toimub omavahelise konsultatsiooni või kokkuleppe teel, kui see on juriidilisest või praktilisest aspektist vajalik või kasulik.

Võimalikult paljud 1. etapis nimetatud meetmetest tuleks lõpule viia Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni jõustumise ajaks, vähemalt meetmed, mida saab rakendada kiiresti ja ilma aeganõudvate ettevalmistusteta (näiteks teetõkete eemaldamine).

Ettevalmistused 1. etapi ülejäänud kohandusmeetmeteks tehakse vastavalt järgmisele ajakavale:

1. Ajavahemikul 1. juulist 15. septembrini 1994 tehakse olukorrast ülevaade ja koostatakse nimekiri igas sisepiiri piiripunktis kohandusmeetmete rakendamiseks võetavatest meetmetest.

   Silmas tuleks pidada, et teatavates piiripunktides säilitatakse ajutiselt rajatised politseikoostööks, mis näiteks tähendab, et kõnealuste teenuste ligipääsuteedel tuleb kiirusepiirangud säilitada.

2. Ajavahemik 15. septembrist 31. oktoobrini 1994 on naaberriikidevahelise konsulteerimise etapp. Sel ajavahemikul peavad nad üksteisele teatama igas piiripunktis kohandusmeetmete rakendamiseks vajalikud tegevused.

3. Lepinguosalised tagavad, et Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni jõustamiseks vajalikud korraldused viiakse lõpule 31. detsembriks 1994.

Kõigi kolme ettevalmistava etapi lõpus teevad lepinguosalised keskrühmale aruande ajakava täitmisest, esitades üksikasjalikud ülevaated.

SCH/I-Front (94) 1 rev. 3

ISIKUKONTROLLI KAOTAMINE SISEPIIRIDEL

Pärast mitmeaastast pingelist ettevalmistust on peaaegu kõik 19. juuni 1990. aasta Schengeni konventsioonis ettenähtud asendusmeetmed täielikult rakendatud ja töö, mis selles valdkonnas veel teha tuleb, näiteks Schengeni infosüsteemi osas, edeneb praegu kindlas tempos.

Teatav kord, mis oli kavandatud eesmärgi saavutamiseks, mida need asendusmeetmed pidid võimaldama, st isikukontrolli kaotamine sisepiiridel, ei toimi ikka veel. Et ka pärast kõigi asendusmeetmete rakendamist ei lükkuks edasi kontrolli kaotamine ühistel piiridel, tuleb täita kõik vajalikud eeltingimused. Sellega seoses pole tähtis mitte ainult sellise kontrolliga kaasnevatest formaalsustest loobumine, vaid ka varem kontrolli läbiviimiseks vajalike liikumisvabaduse tõkete kõrvaldamine sisepiiridelt.

Selle toimingu nõuetekohase kulgemise tagamiseks peab mitmesuguste etappide rakendamiseks olema konkreetne tegevuskava.

1. Isikukontrolli ja piiriüleste reisidokumentide esitamise nõude kaotamine maismaapiiridel, sadamates ja lennuväljadel

1.1. *Isikukontrolli kaotamine*

Vastavalt Schengeni konventsiooni artikli 2 lõikele 1 võib sisepiire ületada igas punktis ilma isikukontrollita.

Seetõttu peaksid pädevad asutused loobuma kontrollist sisepiiridel, välja arvatud konventsiooni artikli 2 lõikes 2 ettenähtud juhtudel.

Teiselt poolt vabastaks see kõik reisijad sõltumata nende kodakondsusest piiriületuse ajal politseikontrollist. Lisaks ei oleks nad enam kohustatud kasutama ettenähtud piiripunkte.

Isikukontrolli kaotamine sisepiiridel ei piira Schengeni konventsiooni artikli 22 sätete kohaldamist. Samuti ei mõjuta see lepinguosalise pädevate asutuste volituste kasutamist nende siseriiklikul territooriumil, kaasa arvatud piirialad, vastavalt siseriiklikele õigusaktidele eesmärgiga jälgida isikut tõendavate dokumentide ja reisidokumentide omamise, kaasaskandmise ja esitamise kohustuse täitmist.

Alternatiivne piirikontroll on vastuolus Schengeni konventsiooni kontrolli tühistamist käsitlevate sätetega. Siin tähendab see siiski süstemaatilist isikukontrolli, mis toimub piiri ületamise eesmärgil piirilähedasel sisemaal või määratletud piirialadel. See ei ole vastuolus artikli 2 lõike 2 sätetega.

Lennuväljade ja sadamate kaudu sisenevad isikud on kontrollist vabastatud ainult juhul, kui nad ületavad ühise piiri, näiteks õhu- ja merereiside puhul Schengeni ala sees. Et Schengeni-sisesed ja Schengeni-välised reisijatevood juhitakse automaatselt eraldi, võib Schengeni-siseste õhu- ja merereiside puhul kontrolli alles siis kaotada, kui lennuväljadel ja sadamatel on nõutavad eraldi käitluspiirkonnad.

Lepinguosalised peaksid võtma sobivaid meetmeid, et teatada:

— avalikkusele,

— piirikaitse eest vastutavatele asutustele,

— politseile ning

— lennuväljade ja sadamate käitajatele ning vedajatele

kontrolli kaotamise tõttu tekkinud uue olukorra üksikasjust sisepiiridel.

1.2. *Sisepiiride ületamisel piiriülese reisidokumendi esitamise nõude kaotamine*

Piirikontrolli kaotamine toimub käsikäes nõude kaotamisega esitada kehtiv dokument, mis lubab selle valdajal piiri ületada.

See ei ole vastuolus riigi territooriumil kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega isikut ja elukohta tõendavate dokumentide omamise, kaasaskandmise ja esitamise kohta.

Delegatsioonid pidid edastama asjakohased siseriiklikud õigusnormid enne 1994. aasta aprilli lõppu ning esitama nende riikides kasutatavate isikut tõendavate dokumentide ja nende siseriiklikus õiguses ettenähtud kontrollimiste üksikasjad.

2. **Kohandusmeetmed, mille eesmärk on liikumise tõkete ja piirangute kõrvaldamine maantee piiripunktides**

Isikukontrolli kaotamine on peamine vahend liikumisvabaduse saavutamiseks piiridel. Selle eesmärgi saavutamiseks on vaja eemaldada infrastruktuurid, mille olemasolu seni õigustas tarve kontrollida, ja mis piiravad liikumisvabadust.

2.1. *Üldmärkused*

a) Piiripunktid sisepiiridel — vähemalt suurimad ja tähtsaimad — moodustavad hulga ehitiste ning rajatiste kompleksi.

Algetapil seisnevad lepinguosaliste poolt kontrolli kaotamiseks võetavad meetmed ainult meetmetes, mis edendavad otseselt takistusteta piiriületamist.

Muude, varasemaid kontrollitõkkeid meenutavate hoonete demonteerimine või nende kasutusotstarbe muutmine ja mahukad tee-ehitustööd, nagu teede õgvendamine, tuleb jätta teise etappi.

b) Enamik Schengeni riike on naaberriikidega sõlminud kahepoolsed kokkulepped, mis määravad, et piiriülese liikluse kontroll võib võtta ükskõik kumma riigi territooriumil toimuva ühise kontrolli kuju. Sellistel alustel näevad rakenduslepped ette kontrolli korraldamise peaaegu kõigis piiripunktides. Seetõttu eeldavad kohandused Schengeni süsteemi rakendamiseks kahe kõnealuse naaberriigi üksmeelt. Lepinguosalised peaksid kiiresti sellisele kokkuleppele jõudma ja sellest täitevkomiteele teatama.

2.2. *Infrastruktuuri tehnilised muudatused*

Esmalt tuleks ette valmistada eeskätt järgmised meetmed:

— mitmes piiripunktis, eriti kiirteedel, on ette nähtud sõidukite sõidurajad, aga need on tõkestatud tõkkepuude või põrkepiiretega. Need rajad võib ja tuleb kiiresti liikluseks avada,

— keskmistele radadele püstitatud kontrollkabiinid, eriti kiirteedel, on sõidurajale liiga lähedal ja on suurel kiirusel mööduvatele sõidukitele ohtlikud. Seetõttu tuleks need lammutada,

— kui sõidukitel lubatakse liikuda suurema kiirusega, tuleks piiriületuspunktides üle maantee ehitatud katused lammutada, et parandada nähtavust ja vähendada õhuvooludest tekkivaid ebamugavusi.

2.3. *Liikluspiirangute kaotamine*

Kui vajalikud ülesanded on täidetud, võib praegu kehtivad kiiruspiirangud tühistada. Uute kiiruspiirangute kehtestamise dikteerivad ainult liiklusohutusnõuded.

2.4. *Sisepiiridel kontrolli ajutise taastamise kord*

Kui vastavalt konventsiooni artikli 2 lõikele 2 peaks osutuma vajalikuks sisepiiridel kontroll ajutiselt taastada, võivad piiripolitsei patrullid kehtestada kontrollimiseks vajalikud kiiruspiirangud ajutiste märkide abil. See välistab vajaduse paigaldada sel eesmärgil alalised märgid.

Sissesõidukeelu otsuse täitmiseks tuleb teha tehnilisi ettevalmistusi, et sõidukitel oleks võimalik tagasi pöörata. Seetõttu tuleb võta meetmeid tagamaks, et vajaduse korral paigaldatakse kiirteede ja samaväärsete teede keskel asuvatesse põrkepiiretesse liigendosad, mida saab vajaduse korral viivitamata avada.

2.5. *Tegevuskavad*

Pidades silmas Schengeni konventsiooni praktilist rakendamist, peavad lepinguosalised koostama piiripunktide infrastruktuuri kohandamise esimese etapi üksikasjalikud kavad ja esitama need täitevkomiteele.

Eriti tuleb konventsiooni jõustamiseks võtta õigel ajal järgmised meetmed:

— sõidurajad, eriti kiirtee piiripunktides, mis on seni olnud piirikontrolli tõttu suletud, tuleks liikluseks avada,

— keskmistel radadel asuvad kontrollkabiinid tuleks lammutada, et mitte takistada suurel kiirusel mööduvaid sõidukeid,

— piiripunktides üle maantee ehitatud katused tuleks eemaldada, et parandada nähtavust ja vähendada õhuvooludest põhjustatud ebamugavusi,

— kiiruspiirangud tuleks kaotada ja uute piirangute kehtestamine peaks sõltuma ainult liiklusohutuse kaalutlustest,

— läbi tuleks viia tehnilised muudatused, et võimaldada sõidukitel kiirteedel ja samaväärsetel teedel tagasi pöörata juhul, kui kontroll sisepiiridel avaliku korra või riigi julgeoleku pärast ajutiselt taastatakse ning kehtestatakse sissesõidukeeld.

Nende kavade eest vastutab iga lepinguosaline ja need tuleks rakendada ühiselt või vastastikusel kokkuleppel niivõrd, kuivõrd olukord või juriidilised kaalutlused selle vajalikuks või soovitavaks teevad. Lepinguosalised peaksid võetud meetmetest aru andma peasekretariaadile.

3. **Teave kontrolli kaotamise kohta enne Schengeni konventsiooni rakendamist**

Schengeni konventsiooni alus on strateegia, et sisepiiridel kontrolli kaotamisele peaks eelnema asendusmeetmete kehtestamine.

Üks peamisi asendusmeetmeid, Schengeni infosüsteem, on veel lõpetamata, mis tähendab, et põhimõtteliselt tuleb sisepiiridel isikukontroll säilitada.

Lepinguosaliste arvates võib kontrolli sisepiiridel vajaduse korral mõnel juhul kahepoolse kokkuleppega sümboolselt ja katseperioodiks lõpetada juhul, kui turvalisust oluliselt ei kahjustata (katseprojektid).

Kui lepinguosalised kavandavad kontrolli kaotamist enne asendusmeetmete käivitumist, peaksid nad sellest täitevkomiteele teatama.

4. **Konsulteerimine alternatiivse piirikontrolli korral**

Konventsiooni artikli 2 lõige 2 sätestab, et lepinguosaline, kes otsustab avaliku korra või riigi julgeoleku põhjustel rakendada piiratud aja jooksul sisepiiridel piirikontrolli, peaks eelnevalt konsulteerima teiste lepinguosalistega.

Nimetatud sätte olemuse ja eesmärgi tõttu kohaldatakse seda nõuet ka alternatiivse piirikontrolli puhul, mis toimub piirilähedasel tagamaal või määratletud piirialadel (vt punkti 1.1).

Kui lepinguosaline kavandab sellise meetme võtmist, peaks ta toimima nagu ajutiselt otse sisepiiridel toimuva kontrollimise puhul ja teatama sellest teistele osapooltele.